

[Tilaa / peruuta uutiskirje](#)

Vapaaehtoinen suojelu kasvattaa suosiota Uudellamaalla

Monimuotoista iäkstä metsää. Kuva Maria Saarnilehti

Jaa:

Vapaaehtoinen luonnonsuojelu on herättänyt yhä kasvavaa kiinnostusta maanomistajien keskuudessa Uudellamaalla. Eniten yksityismaanomistajien mailta suojellaan monimuotoisuudeltaan arvokkaita kangasmetsiä ja soita, mutta myös joitain harvinaisempia elinympäristöjä löytää paikkansa joka vuosi suojelualueverkoston yhteyteen. Lehdot, vesistöjen lähimetsät, rehevät suot ja muut yhä harvinaistuvat elinympäristöt ovat erityisen arvokkaita suojelukohteita. Lahopuu, vahat lehtipuut ja metsän kerroksellisuus parantavat kohteen suojeluarvoa. Kohdekandidaatit valikoituvat lopulta suojelualueiksi mm. niiden luontoarvojen, sijainnin ja koon perusteella.

Vapaaehtoista suojelua toteutetaan METSO- ja Helmi-ohjelmien kautta

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma eli METSO on yksityismaanomistajille suunnattu rahoitusohjelma, jolla tuetaan monimuotoisuudelle arvokkaiden metsien suojelua ja talousmetsien luonnonhoitoa. Suosiota vuosi vuodelta kasvattanut ohjelma käynnistettiin jo 2000-luvulla. Sen on edelleen määrä jatkua uuden ohjelmakauden käynnistyessä vuoden 2026 alussa. Maanomistajat voivat tarjota kohteitaan Uudenmaan ELY-keskukselle, joka arvioi alueen luontoarvot ja antaa tarjouksen suojelukorvauksesta soveltuvilla kohteilla.

Maanomistajille vapaaehtoinen Helmi-elinympäristöohjelma eli Helmi-ohjelma painottuu luonnonhoitoon ja heikentyneiden elinympäristöjen kunnostukseen, mutta sen kautta voidaan myös rahoittaa monimuotoisuudeltaan arvokkaiden soiden suojelua yksityismailla. Helmi-ohjelmalla pyritään suojelemaan erityisesti Soidensuojelun täydennysehdotuksessa (SSTE) vuosina 2013–2014 kartoitettuja valtakunnallisesti arvokkaita soita.

Kuvassa on umpeenkasvanut merenlahti, jolle on sittemmin muodostunut arvokas suoalue. Suo suojeltiin Helmi-ohjelman kautta. Kuva: Maria Saarnilehti

Maanomistajat ovat erityisen kiinnostuneita pysyvien yksityisten suojelualueiden eli YSA-alueiden perustamisesta. Tämä suojeleutapa on ollut viime vuosina selvästi

YSA-alueiden perustamisesta. Tämä suojelutapa on ollut kiinteistökaupassa suosituin. YSA-alueilla maanomistaja säilyttää suojeltavan alueen omistusoikeuden, ja hänelle maksetaan puuston metsätaloudelliseen arvoon perustuva kertakorvaus suojelun yhteydessä. Maanomistaja voi halutessaan myös myydä suojeluun soveltuvan alueensa valtiolle kiinteistökauppana luonnonsuojelualueeksi. Korvaus on molemmilla tavoilla yksityiselle maanomistajalle verovapaa. Molemmat vaihtoehdot ovat sekä METSO- että Helmi-ohjelman toteutusvalikoimassa mahdollisia.

	METSO	Helmi
Pinta-ala:	noin 470 ha	noin 110 ha
Suojelualueiden määrä:	41 kpl	15 kpl
Mediaanikoko:	6,4 ha	4,9 ha

Taulukossa on listattu METSO- ja Helmi-ohjelman toteutustilastoja Uudellamaalla vuodelta 2024 (suojelualueiden kokonaispinta-ala, yksittäisten suojelualueiden määrä, yksittäisen suojelualueen keskikoko mediaanina).

Luonnonsuojelun toteutustiimissä perustetaan luonnonsuojelualueita käytännössä

Luonnonsuojelun toteutustyössä on tarkoituksena perustaa uusia luonnonsuojelualueita käytännössä. Työssä keskeistä on neuvottelujen käyminen maanomistajien kanssa. Esimerkiksi METSO- tai Helmi-ohjelmaa työstettäessä selvitetään ensin kohteen luontoarvot ja puustotiedot mahdollista tarjousta varten. Mikäli kohde soveltuu suojelualueeksi, tarjous annetaan ja se hyväksytään, laaditaan uudelle suojelualueelle perustamispäätös tai sovitaan kiinteistökauppa. Työ on monipuolista ja vaihtelevaa maasto- tai sisätyötä.

Uudenmaan ELY-keskuksessa luonnonsuojelun toteutustyötä tekevät henkilöt pitävät luonnonsuojelua sydämenasianaan. **Maria Saarnilehti** ja **Aleksi Nurmi** ovat tuoreimpia vahvistuksia luonnonsuojelun toteutustiimissä. He aloittivat työt tiimissä reilu puolitoista vuotta sitten. – Olen aina pienestä pitäen tykännyt liikkua luonnossa. Se, että voin työssäni tehdä tätä samaa ja edistää yhtäaikaisesti luonnon monimuotoisuustyötä on todella mukavaa ja motivoivaa, sanoo Uudenmaan ELY-keskuksessa toteutustyötä tekevä ylitarkastaja **Aleksi Nurmi**.

Kaiken kaikkiaan tiimiin kuuluu hieman alle kymmenen henkilöä. Osa tiimiläisistä tekee myös muita luonnonsuojelun töitä toteutustyön ohella. – Minua motivoi luonnonsuojelun ja luonnon monimuotoisuuden konkreettinen edistäminen. Mikä parasta, töitä tehdään hyvässä yhteistyössä ja kivassa porukassa, kertoo toteutustyötä sekä ennallistamista soilla ja lähteillä tekevä ylitarkastaja **Maria Saarnilehti**.

Aleksi Nurmi (vas.) ja Maria Saarnilehti (oik.) aloittivat työt luonnonsuojelun toteutustiimissä reilu puolitoista vuotta sitten. Sorkkaeläimet eivät ole tavaton näky tiimiläisille niin maastossa kuin tiimikokouksissakaan. Kuva: Jani Seppälä.

Uudet tavoitteet tälle vuodelle asetettu

Tämän vuoden suojelutavoitteet on jälleen asetettu Uudellamaalla. Suojelutyö jatkuu tiimissä pitkälti viime vuoden kaltaisena. Tuolloin tavoitteet ylittyivät: suojelua toteutettiin kaiken kaikkiaan hieman yli tuhannen hehtaarin pinta-alalla. METSO- ja Helmi-ohjelmien lisäksi suojeltiin myös mm. suurehko merialue Inkoossa ja myös muita Natura 2000 -verkostoon sisältyviä yksityismaita.

Tänä vuonna kokonaistavoite on asetettu noin 700 hehtaariin. Pieniä muutoksia suojelun painopisteissä kuitenkin löytyy. Tänä vuonna mm. Helmi-ohjelman tavoitteita on kasvatettu. – Viime vuonna sadan hehtaarin tavoite täyttyi. Tänä vuonna soidensuojelun tavoite Helmi-ohjelman kautta on tuplaantunut kahteensataan hehtaariin. Työnsarkaa siis riittää jatkossakin, **Saarnilehti** toteaa.

Vapaaehtoisen suojelun ohella tiimi on listannut hiljattain myös toteuttamattomat lakisääteiset suojelukohteet, jolle tavoitellaan luonnonsuojelulain mukaisia luonnonsuojelualueita. Vanhoihin luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvia alueita on edelleen pieni määrä toteuttamatta Uudellamaalla, vaikka ohjelmat ovat peräisin jo 1970-, 80- tai 90-luvuilta. – Valtakunnalliseen lintuvesiensuojeluohjelmaan kuuluva Tuusulanjärven lintuvesi on seuraavana toteutusjonossa, **Nurmi** selostaa.

Hyödyllisiä verkkosivuja kiinnostuneille

Metsonpolku.fi

[Helmi-elinympäristöohjelma ympäristöministeriön verkkosivuilla](#)

[Luonnonsuojelu ELY-keskuksissa](#)

[Uudenmaan ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikön kuulumisia](#)

Takaisin uutiskirjeeseen

[Tilaa / peruuta uutiskirje](#) [Tietosuojaseloste](#) [Lataa PDF](#)